
Další kameny do Sochy příběhů

caritas
VYŠŠÍ ODBORNÁ
ŠKOLA SOCIÁLNÍ
O L O M O U C

Praxe 2009

Abdukadir - akční hrdina proti své vůli

Abdukadira jsem potkala v jedné ze tří maltských detencí, místu podobném vězení, které je nedobrovolným domovem všech migrantů, přicházejících na území Malty bez dokumentů. Jeho cesta za evropským štěstím vypadá jako výplod přehnané fantazie scénáristy akčních filmů – nechybí zde vydírání, útěk před smrtí v plamenech, tajné přechody hranic, skrývání před policií, falešné dokumenty, moře úplatků...

Šestadvacetiletý Abdukadir byl v rodném Somálsku učitelem, na základní škole vyučoval svou milovanou matematiku. V červnu roku 2006 přišli do jeho domu vojáci, kteří jej beze slova vysvětlení odvedli do vězení. Postavili ho před jednoduchou volbu: buď se stane vojákem, nebo ho zabijí. Abdukadir zvolil život. V září ovládly vesnici nepokoje, takže se všichni přestěhovali do vedlejšího regionu. Zpět se vrátili po předlouhém roce, Abdukadir si našel znovu práci ve škole a život se pomalu navracel do starých kolejí.

Ale pak přišel červen roku 2008. Ozbrojenci znovu vtrhli do Abdukadirova domu a vyhrožovali mu smrtí, tentokrát proto, že není muslim, ale tajný křesťan. O týden později tu vypukly nepokoje a všichni obyvatelé byli nuceni skrýt se ve vedlejší vesnici. V noci byli sužováni zimou, proto se Abdukadir rozhodl společně se svým otcem se vrátit a vzít z domu přikrývku. Toto rozhodnutí jim bylo osudné. Před jejich domem totiž hlídali ozbrojení muži, kteří na ně bez varování začali střílet. Jako zázrakem vyvázl Abdukadir i jeho otec bez jediného škrábnutí. Úkryt našli v domě, ale ozbrojenci je obklíčili. Najednou všechno kolem Abdukadira hořelo, slyšel křik svého otce a viděl své tělo v plamenech. Z posledních sil se jim podařilo dostat z trosk domu a válením po zemi uhasit svá hořící těla.

Těžké popáleniny potřebovaly nutně ošetřit, avšak v okolí nefungovala žádná nemocnice. Tentokrát už ale štěstí stálo při nich, protože se jich ujali ugandští peace-keepers. I jejich pomoc ale byla omezená – po dvou týdnech je propustili s tím, že „více už pro ně udělat nemohou.“ Abdukadir byl ještě mladý, ale jeho otec na následky popálenin za dva měsíce zemřel. Stalo se to 11. srpna 2008 – a Abdukadir si toto datum bude nadosmrti pamatovat. Tehdy se totiž rozhodl odejít hledat svět, kterému nevládne násilí, svět, v němž najde mír a svobodu...

24. listopadu se tedy vydal na svou dlouhou a nebezpečnou pouť za štěstím. Putování začal v Etiopii – na hranicích jej převaděčka za 50 dolarů bezpečně dostala až do hlavního města Addis Abeba. Tam potkal muže ze Somálska, se kterým se vydal dále. Za dalších 250 dolarů úplatku pro převaděče strávili s dalšími uprchlíky v úkrytu pod plachtou vozu dva dny na

cestě do Súdánu. Cíl cesty se však pro mnohé z nich změnil v noční můru – zadržela je policie a vrátila zpět do Somálska. Abukadirovi se však jako jedinému podařilo uprchnout. Sám pak pokračoval autobusem k hranicím Matama. Objevila se ale další problém – za úplatky už vydal všechny své peníze. Abukadir musel jednat velmi rychle, pravděpodobnost odhalení rostla každou hodinu. Spásou se mu stal kostel, kam se uchýlil a kde mu kněz umožnil kontaktovat rodinu a také mu poskytl svůj bankovní účet, kam mu mohli příbuzní poslat peníze potřebné pro další cestu.

Po dvou dnech a dvou nocích pěšího putování a s pomocí laskavého farmáře se objevil v blízkosti vytoužených súdánských hranic. Štěstěna se ale od Abdukadira na čas odvrátila, když neznalý terénu vběhl přímo do policejní stanice. Skryl se do blízkého křoví, ale vojáci uprchlíka vytušili a na kapitánův rozkaz vše zapálili. Už podruhé se Abukadir ocitl v plamenech, zažehnutých úmyslně proto, aby ho zahubily... „Oheň bude asi mým osudem, před kterým neuteču,“ prohnalo se mu hlavou... Naštěstí vojáci byli uspokojeni samotným zhárstvím a dále po něm nepátrali.

Za dalších 350 dolarů se Abukadir dostal do hlavního města Súdánu Chartúm. Ovšem balancování na hranici života a smrti pokračovalo – s převaděčem se vydává na čtrnáctidenní cestu pouští. Ve staříčké Toyotě je spolu s ním namačkáno dalších třicet uprchlíků. Strastiplnou cestu o hladu a nesnesitelné žízni tři z nich nepřežili. Zastavit nebyl čas, takže mrtví byli zanecháni na poušti bez pohřbu.

Na Nový rok 2009 se Abukadir konečně objevil v Libyi. S padělanými dokumenty se dostal do Tripolisu a 7. ledna nastoupil na loď, která mu za dalších 800 dolarů měla splnit jeho evropský sen. Na lodi s dalšími sto šedesáti lidmi strávil pět dní. Třetí den plavby se prudce změnilo počasí a chladné moře začalo bouřit. „Takže to nakonec nebude oheň, ale voda,“ pomyslel si Abukadir. Za záchranu vděčí filipínské obchodní lodi, jež všechny migranty dopravila na nejbližší pevninu, kterou byla ostrovní Malta.

A tak od 12. ledna začíná tříměsíčním pobytem v detenčním středisku pro ilegální migranty Abukadirovo evropské dobrodružství. Dnes už získal vytouženou „svobodu“ a plný naděje očekává verdikt Komisaře pro uprchlíky, jenž rozhodne o směru, kterým se bude náš smutný hrdina ubírat dále... Jeho osudem se nestal ani oheň, kterému dvakrát unikl o vlásek a jehož stopy ponese už navždy na svém těle, ani rozbouřené moře, v němž se mohl utopit. Přejme mu, aby jim už napořád utekl do lepšího světa.

Klára KADAVÁ (květen 2009)

Robin - Forrest Gump z Indie

„Didi, tomorrow, OK? Don't forget! Good night,“ říká mi Robin přes dveře. Když otevřu, stiskne mi ruku, usměje se na mě, a pak běží ven do tmy, aby mi pod okny popřál ještě jednou dobrou noc. Dobře ví o čem mluvím, sám totiž zažil mnoho zlých nocí.

Robinův život nebyl na začátku vůbec snadný. Tatínka neměl. Maminku sice měl, ale ta pila a byla tak trochu zvláštní, neuměla se pořádně postarat sama o sebe, natož o Robina a jeho dva starší bratry, Johna a Denise. Všichni tři kluci rostli jako dříví v lese, pobíhali po ulici a břítka měli nafouklá, jak potajmu jedli bláto.

Robina jsem potkala v Honavaru, městě, jehož název zní tak evropsky, jako by ani neleželo v daleké Indii. V organizace St. Ignatius Social Centre se tu o něj a dalších třicet devět dětí stará sestra Leena. Ta zahrnuje všechny děti láskou a vydatně jí v tom pomáhá ostatní personál, který si po zdejších způsobu neodpustí sdílet slasti i strasti života s ostatními. Dvacet dětí tu žije nastálo, dalších dvacet studuje v internátních školách. Děti sice rodiče mají, ale ti se o ně z nejrůznějších důvodů postarat neumí nebo nemohou. Nejčastější důvody jsou neúplnost rodiny a alkoholismus.

Robinovi je 12 a po prázdninách půjde do osmé třídy. V centru žije s oběma bratry. Nejstarší, sedmnáctiletý John, se právě vrátil z internátu a Robin mě okamžitě táhne do jeho pokoje, aby mi jej představil. „Tohle je můj brácha, John,“ pyšně se dme a září štěstím, že jsou konečně všichni tři pohromadě. Rodina je, a obzvláště v Indii, neskutečně důležitá, skoro až svatá, možná proto si Robin tak starostlivě hýčká střípky, které mu z ní zbyly.

Robin se usměje, a při zářivém a trochu nesmělém úsměvu na mě vykoukne kousek uraženého zubu. Přijde, chytí mě za ruku a nechce ji pustit, jakoby chtěl zachytit trochu lidského tepla. Uhlazuje mi vlasy k hlavě, aby nepoletovaly kolem, a na rukou mi počítá pihy. Raduje se jako malé dítě. A když má malou záminku, vyhazuje rukama do vzduchu, tleská a víská.

Všichni dospělí mluví o Robinovi jako o pracovitém klukovi, který je otevřený, společenský a pilný. Na konci vyprávění ale nezapomenou přidat, že když se naštvě, vidí rudě, dvakrát už měl dokonce připravený kámen k úderu. Já jsem ho našťestí poznala jen z té lepší stránky. Večer si s dětmi prohlížíme fotky, ale Robin místo toho popadne koště a začne zametat. I když mu koště vezmu, ať se jde dívat, stejně mi pomáhá. Vše musí být jako ze škatulky. A i jako chytač v kriketu je výborný, když míč letí jeho směrem, protihrač je ztracen.

Ted' kluci odjeli na deset dní domů. Bylo zvláštní vidět tuhle rodinu pohromadě. Maminka zničená a zdrchaná, vedle ní její sestra, která jí pomáhá. Robin se kolem nich motal a bylo vidět, jak moc je nervózní, že zase po roce vidí maminku. Denisovi se v očích blýskala ostražitost, nedůvěra, nikam nechtěl a John pro jistotu přišel až těsně před odchodem. Maminka vypadala trochu provinile, trochu nejistě, pořádně nevěděla, co dělat.

Robin nemá příliš mnoho důvtipu, ale zato má dobré srdce. Až vyroste, jsem si jistá, že mu sestra Leena vybere takové místo, kde na něj budou hodní. A na oplátku jim za to Robin dá hromadu nadšení a píle. Až doroste do věku, kdy by se měl ženit, najdou mu ženu, kterou bude nosit na rukou a snese jí modré z nebe, už jen proto, že manžel takový být má. Je to takový indický Forrest Gump. Nikomu by nepřál nic zlého. No jen se na něj podívejte, vy byste mu také nic zlého nepřáli.

Martina VÁVROVÁ (duben 2009)

Modlitba pro Hireni z Indie

Příběh Hireni není vlastně v místě, kde se odehrává, ničím zvláštní. Nikoho by ani nenapadlo pozastavovat se nad ním – vše je přeci tak, jak to má být, nebo přinejmenším to je prostě tak, jak to je a na tom se nic nezmění.

Potkaly jsme se v Honavre – městečku ve státu Karnátaka na západním pobřeží jižní Indie. I přes její velmi jednoduchou angličtinu jsem si s ní popovídala lépe než s jinými lidmi, které jsem dosud potkala a kteří hovořili plyně.

Když se řekne devatenáctiletá dívka, většina z nás si představí někoho, kdo se bude od Hireni diametrálně lišit – veselou, rozvernou dívku, zasněnou a ještě trochu dětsky sobeckou, tak, jak to v tomhle věku bývá. Ona z těchto charakteristik nespĺňuje ani jedinou. Usmívá se často, ale jen jako odpověď na úsměv pro ni určený, její krásný zářivě bílý úsměv se jen tak sám od sebe neobjeví. A i když se směje, v jejích očích zůstává stále prostor, který radost nezasáhne a nerozžárí. Možná to jsou vzpomínky na JEJÍ Urísu, jak pokaždé, když o tomto vzdáleném koutu Indie mluví, nezapomene zdůraznit.

Cesta z rodného státu sem jí trvala tři dny, dva strávila ve vlaku a další cestováním autobusem. Našich 11 hodin z dalek středu Evropy proti tomu působilo trochu směšně. Do Honavre se dostala způsobem v životě snad nejběžnějším - náhodou. Nejprve jí její bratranec sehnal práci v 200 kilometrech vzdáleném Mangalore. „Nebyla jsem zvyklá pracovat v kuchyni,“ řekla mi jen tak, když mi vysvětlovala, od čeho má jizvy po vnitřní straně obou paží, „a tak mě občas popálil olej.“ Sestřenice se pokusila sehnat jí jinou práci, tak se Hireni ocitla zde, v centru, kde se stará o děti, které z nejrůznějších důvodů nemohou být doma – některé nemají rodiče, jiné ano, ale ti je nechťejí, nebo je chtějí, ale nemohou se o ně starat... Příběhů je tu tolik, kolik je dětí.

Možná si představíte, že Hireni je dívka bez vzdělání, která pracuje od útlého dětství, ale není to tak – dokončila 12 tříd, což odpovídá naší střední škole, jenže namísto dalšího vzdělávání si hned po škole musela hledat zaměstnání. Důvod? Její mladší bratr studuje, a tak mu posílá svůj výdělek, aby si mohl zaplatit školu. Její matka je již stará, ale i přes svůj věk a nepříliš pevně zdraví stále příležitostně pracuje, snaží se tak vynahradiť chybějící příjem po svém již mnoho let zesnulém manželovi.

Hireni má ještě dvě sestry a bratra. Sňatky byly domluvené, dívky měly věk na vdávání a tak se jednoho dne u nich na návštěvě objevili rodiče mladíků, kteří se zdáli být vhodnými ženichy. Příbuzenstvo je nejprve muselo prověřit, zda se jedná o skutečně nejlepší volbu, a pak se mohla slavit svatba. Jenže v případě jedné sestry asi prověrka neproběhla příliš důsledně – manžel je alkoholik a celý svůj plat propije, a tak sestře a jejím třem dětem peníze na přilepšenou posílá Hireni.

Když jsem se jí ptala, co by chtěla dělat, co by si přála v budoucnu, jen pokrčila rameny. Ani by jí nenapadlo něco si přát pro sebe. Když jsem se ptala, jestli se chce vrátit do své rodné Urísy, povzdechla si a odpověděla mi anglickou větou naplněnou pasivní smířeností, kterou jsem od ní slyšela téměř neustále – „what to do...“ Touží se vrátit domů, dokonce moc, ale sehnat tam práci je obtížné a když už má člověk to štěstí, je ve srovnání s prací v Karnátace, hůře placená. A tak místo toho, aby byla s maminkou a bratrem, po nichž se jí tolik stýská, vydělává peníze, ze kterých nebude mít vůbec nic, ve státě, jehož jazyku stále nerozumí.

Když jsme se loučily, Hireni mě prosila, abych se za ni modlila. Budu. Budu se modlit a prosit, aby našla uvnitř sebe sílu vymanit se z pocitu, že se na její situaci nedá nic změnit a aby našla odvahu chtít něco od života i pro sebe.

Tereza KADAVÁ (duben 2009)

Malinký příběh o rodině Tat'ány z Běloruska

Jmenuji se Tat'ána a mám šestiletého syna Denise, je to moje sluníčko. Můj syn se narodil 13. června. 2002, vážil 4 kg 20 g a měřil 57 cm. Narodil se jako zdravý chlapec. Rozvíjel se velice rychle a vše probíhalo v pořádku. Již v 8 měsících řekl první slova „máma a táta“ a potom i jméno babičky Káti. Byli jsme za to velice vděčni našemu strážnému andělu. Denis rychle usiloval o poznání našeho světa, chtěl se radovat ze života jako my. Už ve dvou letech uměl azbuku. Ale Bůh měl s námi jiný záměr.

Denis ve dvou letech a 4 měsících onemocněl. Diagnóza zněla meningoencefalitida, kdy došlo k velkému poškození mozku. Byl na operaci, při které mu byla zavedena silikonová trubička z hlavy do dutiny břišní, aby mu odváděla přebytečný mozkomíšni mok. Během čtyřech let musel absolvovat 21 operací. Po druhé operaci přestal mluvit a přišel o zrak. Dokonce během jedné operace mozku mu lékaři zapomněli v dutině lebeční tampón.

Nyní se po všech těch útrapách prostě snažíme žít na zemi, radovat se ze života. Snažíme se odpustit tomu, kdo nás zradil a to je náš táta. Každý den vstáváme a bojujeme za život na zemi. Naučili jsme se odpouštět a věřit v Boha. Dal nám těžký život, ale tak to má asi být.

Marie KOČMANOVÁ (duben 2009)

Tetka Danica - moje srbská učitelka optimismu

„Ne, ne, nechejte to, já to uklidím sama,“ odhání nás tetka Danica, když jí chceme pomoci poklidit ze stolu. Pohybuje se ve svém kolečkovém křesle s takovou jistotou a elánem, že rezignovaně ustoupíme a necháme si nabídnout čaj a výborné koláčky, které sama upekla. Je usměvavá, klidná, zajímá se co je nového a vůbec nevypadá na člověka, který si prošel obdobím těžkých depresí a stíhá ho jedna životní katastrofa za druhou.

Pro sedmašedesátiletou paní Danicu vše začalo za války v roce 1991, kdy se jí z obrovského strachu o syna zvýšila hladina cukru v krvi a stala se diabetičkou. V roce 2006 prodělala malý infarkt, zaviněný špatným krevním oběhem. Podstoupila proto operaci, ale k velké smůle se jí vytvořila gangréna. Verdikt lékařů byl jasný – amputace dolní končetiny. Pak už šlo vše ráz na ráz, a ona se tak ani neměla kdy vyrovnat se skutečností, že po zbytek života zůstane upoutaná na invalidním vozíku. Byl to pro ni obrovský šok. Stáhla se do sebe, přestala jíst a komunikovat s okolím. Trvalo to dlouhých šest měsíců, ale nakonec jen díky péči a podpoře manžela a dcery a právě kvůli nim sebrala všechny síly, začala rehabilitovat a v rámci možností normálně fungovat. Vyrovnala se se svým postižením, naučila se postarat o sebe i o domácnost, vrátila se jí chuť do života.

Bohužel osud se rozhodl zasadit jí další ránu. Na jaře 2009 jí zemřel manžel a ona tak zůstala na všechno sama. Lidé v jejím okolí se jí snaží co nejvíce pomoci a ona jim vše oplácí optimismem, úsměvem a obrovskou energií. Ví, že musí bojovat a nevzdávat se, protože tak by si to její rodina přála.

Jitka ROUBALOVÁ (květen 2009)

Budoucnost v šálku kávy Zory z Makedonie

„Chcete, abych Vám přečetla budoucnost ze šálku kávy?“ ptá se Zora, obyvatelka Šutky v Makedonské Skopje, největší romské osadě v Evropě. Zora je typická cikánka středních let, s dlouhou sukní a šátkem okolo hlavy. Kdoví, jakými cestami by se ubíral její život, kdyby mohla před třiceti lety před svou svatbou předpovědět budoucnost sama sobě... Ale protože smutné konce ve svém šálku kávy neviděla, vdávala se ve svých patnácti letech s láskou a vírou v krásný život.

Lásky se v manželství nedočkala. Manžel byl alkoholik, týral ji a bití bylo na každodenním pořádku. A proč od něj neodešla? Důvodem byly děti, které velmi miluje, proto na útěk nikdy nepomyslela. A měla jich Zora opravdu hodně, dohromady deset, ale dvě musela ještě jako miminka pohřbit. Na hřbitov nakonec před deseti lety vyprovodila i svého muže. A tak zůstala v dřevěné chýši uprostřed rozlehlé romské osady sama, se spoustou starostí a penzí ve výši 40 euro měsíčně. S dětmi i vnoučaty naštěstí občas pomůže makedonská Charita.

Ale Zoru opouští pomalu také zdraví. Na drahou operaci ledvinových kamenů nemá peníze. Neopouští ji však její děti – jeden syn je v Itálii a peníze na zákrok pro svou mámu tam vydělá. A Zora také věří, že ji neopouští ani Bůh, který pro ni její osud jistě připravil s nějakým úmyslem. A že jí proto určitě v budoucnu pomůže.

Věra URBANOVÁ (květen 2009)

Obyčejný příběh Alexandry ze Satu Mare

Mezi hromadou odpadků, výkalu a kopřiv si hrají malé děti. Jsou špinavé až za ušima, v létě v zimě bez bot, v lepším případě v roztrhaných a o tři čísla větších papučích po starším sourozenci, který zrovna sedí doma. Je mezi nimi i malá Alexandra Berki. Její příběh není ničím výjimečný. Bohužel. Zachycuje stejně jako u mnoha jejích vrstevníků každodenní obraz života dětí z vyloučené lokality v Satu Mare v Rumunsku.

Většinu času zahraniční praxe jsem strávila v centru House of Frienship, které zde pomáhá právě těmto dětem z chudých rodin. Dostávají tu jídlo, mají možnost se okoupat a vyprat si věci nebo udělat úkoly do školy. Vyloučenou lokalitu, ze které pocházejí, tvoří tři panelové domy. V každém z nich bydlí průměrně dvacet rodin. Jedna rodina má od jednoho do patnácti členů. Byty zde jsou jednopokojové, bez vody, koupelny a plynu. Elektřinu mají od neznámého bohatého sponzora, ale ten ji čas od času odpojí. V bytech není WC – a tak si dokážete představit okolí paneláku. Vyprat oblečení a vyčistit si zuby je možno ve společné umývárně před domem. Tedy v umývárně... Pokud tak chceme nazvat kovové koryto, plné všemožného nepořádku, navátého větrem. Horší to je s koupáním, to si pak přinesete vlastní necky a políváte se vodou. V létě to může být pro děti dobrodružné, ale v zimě už to taková legrace není.

A v takovém prostředí vyrůstá Alexandra a další děti. V bídě a špině, bez reálné možnosti zlepšení. Jejich rodiče jsou většinou ngramotní a bez práce. Děti tak mají před očima obraz vlastní budoucnosti. Ty malé si to ještě naštěstí neuvědomují, ty starší už bohužel nepřipouštějí. Pokaždé, když jsem do tohoto bloku zavítala, polil mě studený pot a za hrdlo chytila úzkost, když jsem si uvědomila v čem žijí a že nejspíš nic jiného nepoznají. Drsná pravidla ulice dělají z malých dětí předčasně dospělé, kteří se dokáží nelitostně poprat o jídlo. Ale pod tvrdou slupkou jsou to pořád děti, které mají rády hračky a pohlázení a chtějí, aby se jim někdo věnoval a zacházel s nimi jako s dětmi.

Malé světýlko naděje ve mě stále hoří a já věřím, že společná práce lidí v centru má nějaký smysl. Děti jsou zde motivovány, aby chodily do školy, získaly aspoň základní vzdělání a mohly si najít slušnější práci. Věřím, že tyhle děti vychovají svoje děti v lepších podmínkách, umožní jim vzdělání a budou pro ně dobrým vzorem. A já jednou v televizi uvidím, že Alexandra Berki ze Satu Mare pokořila svět. Moc jí držím palce.

Alena SGLUNDOVÁ, (květen 2009)

Smutné oči chlapce Ramóna ze Skopje

Dvaadvacetiletý Ramón posedává v malé kanceláři zařízení pro děti, provozovaném makedonskou Charitou ve Skopje. Kolem se rozprostírá Šutka, největší romské ghetto v Evropě. Když vejdu dovnitř, přiběhne k němu malé děvčátko a ptá se ho: „Ona je Češka, a kdo jsi ty?“ A Ramónovy oči posmutní a prozradí, že je jiný, než mnoho jeho vrstevníků. „Já,“ odvětví se sklopenou hlavou, „já jsem nikdo....“

O svém životě vypráví plynulou srbštinou Narodil ještě za časů Jugoslávie v romské rodině v Kosovu. Dětství prožil v poklidném rodinném kruhu, ale pak do jeho života vstoupila válka. V roce 1999, kdy bylo Kosovo zmítáno nepokoji, musela jeho rodina domov opustit. Putovali z místa na místo, až přišli ze Srbska do Makedonie.

Ve špatných hygienických podmínkách přeplněného uprchlického tábora blízko Skopje žila Ramónova rodina několik let. V chudobě malého pokojíku Ramón dospěl v muže. V táboře působila francouzská Charita a Ramón se jejím pracovníkům navzdory své těžké situaci snažil pomáhat, zapojoval se do projektů a pomáhal s volnočasovými aktivitami pro děti a mládež. Když pak Charita rozšířila svou práci i na romské ghetto Šutka, vybrali si Ramóna jako svého pracovníka. A tak se rodina přestěhovala do Skopje a Ramón dostal práci v dětském centru jako vychovatel.

Po francouzské Charitě převzala později práci v ghettu Charita makedonská. Ramón pracuje i pro ni – už čtyři roky doučuje malé Romy, píše s nimi úkoly, protože jejich rodiče jsou většinou negramotní, vymýšlí různé volnočasové aktivity a vůbec pomáhá, kde je zrovna třeba, A u toho se ještě stihne učit anglicky a francouzsky.

Na Ramóna teď čeká díky jeho pílí a pomoci druhým vysněné místo v organizaci, která se věnuje v Maďarsku lidský právům. Už tam má vše zařízeno, ale potřebuje ještě vyřídit a vyběhat mnoho potvrzení z makedonské strany, což není vůbec jednoduché. A tak zatím jen doufá a svádí boj s makedonskou byrokracií. Věřme, že se mu ho podaří vybojovat a bude moci jít dále za svým cílem pomáhat potřebným, vytrvale a tak jako dosud plný odhodlání. A že po čase o sobě bude moci říci: „Já? Já jsem někdo!“

Hanka BERÁNKOVÁ (květen 2009)

Naděje Christiana z dánského Svinninge

Přemýšlím, proč se hrdinou mého příběhů stal právě patnáctiletý Christian Jeppesen... Na speciální škole pro problémovou mládež v dánském městě Holbæku je přece podobných kluků hodně. A Christian stejně jako oni kouří, je přehnaně sebevědomý, nemá problém se prát a dokonce uhodit dívku, protože je právě takto zvyklý vyjadřovat opačnému pohlaví sympatie.

Christiana sem přivedl fakt, že se v normální škole nemohl ve velkém kolektivu při výuce soustředit. Nová škola mu vyhovuje, cítí i učí se tu díky speciální péči lépe, má tu nové kamarády. Z rodinného domku, kde bydlí s rodiči a mladší sestrou, ho tu přes celé město vozí školní autobus.

Christian je nejen starší, než jeho spolužáci, ale hlavně je jiný. Získal si mě tím, jak se ke mně choval. Už od našeho prvního setkání byl tak přátelský, jak jsem to nepoznala po dlouhou dobu své praxe u jiných studentů této školy, kteří byli často hrozní egoisté. Získala jsem dojem, že je daleko více motivovaný, aby školu dokončil a mohl pokračovat dále. Pak by chtěl pracovat v armádě.

Je pro mě velký úspěch to, že jsem tu našla někoho, komu jsem mohla důvěřovat, s kým jsem si mohla sama sednout a popovídat si, abych mohla napsat tento příběh. A to je také má pointa i naděje pro Christiana - myslím si, že pokud se nechytne nějaké špatně party, vyroste z něho zodpovědný člověk. Jak to má koneckonců ve svém mottu organizace Ungdomsombudet, která se o Christiana a další děti v Holbæku stará.

Tereza SITKOVÁ (květen 2009)